

Nr 6 A.

Godkänd av första kammaren den 13 mars 1931.
Godkänd av andra kammaren den 13 mars 1931.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1931/1932 under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtande nr 6.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 3 januari 1931 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1931/1932 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å sjätte huvudtiteln, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag) att till extra byråchef för tekniska ärenden för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 12,000 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till extra byråchef för tekniska ärenden för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 12,000 kronor.

2:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2) har riksdagen till ökad föredragning i regeringsrätten för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 13,500 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

3:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3) har riksdagen till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 45,000 kronor.

4:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4) har riksdagen till *väg- och vattenbyggnadsstyrelsens inspektionsverksamhet* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 46,500 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 5) föreslagit riksdagen att till expenser i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 75,000 kronor.

Emot vad departementschefen i skilda hänseenden under förevarande punkt anfört, har riksdagen icke funnit anledning till erinran och har alltså till *expenser i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 75,000 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 6) föreslagit riksdagen att i riksstaten uppföra det ordinarie reservationsanslaget till stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren utan angivet belopp.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehått en inom riksdagen väckt motion (I: 7), däri hemställts, att riksdagen måtte — med uteslutande ur riksstaten av det under sjätte huvudtiteln, avdelningen väg- och vattenbyggnadsväsendet, uppförda ordinarie reservationsanslaget till stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren — under samma avdelning med rubriken »stipendier för studier inom väg- och vattenbyggnadsväsendet» uppföra ett ordinarie reservationsanslag av 3,000 kronor.

Med hänsyn framför allt till den utveckling vägväsendet för närvarande undergår, bör visserligen, såsom i motionen framhållits, nyttan av ett stipendieanslag av i motionen angiven natur ej underskattas. Emellertid står till Eders Kungl. Maj:ts förfogande visst belopp av automobilskattemedlen, avsett till understödande av forsknings- och undersökningsarbeten, som anses i synnerlig grad befrämja ett ändamålsenligt användande av automobilskattemedel. Därest så skulle befinnas lämpligt, läser Eders Kungl. Maj:t av nämnda belopp kunna anvisa stipendier för studier på vägväsendets område. Med hänsyn härtill har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, att ifrågasvarande ordinarie anslag alltjämt uppföres utan angivet belopp och under oförändrad rubrik »stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren». Skäl kunna visserligen anföras för en ändrad rubricering av anslaget, så att härav framgår, att detsammans användning ej är begränsad till allenast medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren. Med prövningen av denna fråga läser dock tillsvidare lämpligen kunna anstå.

Under återopande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie reservationsanslaget till *stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren* utan angivet belopp.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 7) föreslagit riksdagen att till väg-ingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenten för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

Riksdagen har icke haft anledning till erinran emot Eders Kungl. Maj:ts

förevarande förslag och har till *vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörassistenter* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

8:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 8) föreslagit riksdagen att till diverse kostnader för vägorganisationen i länen för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 209,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot förevarande förslag, har till *diverse kostnader för vägorganisationen i länen* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra förslagsanslag av 209,000 kronor.

9:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) har riksdagen till *reskostnader för vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörassistenter* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra förslagsanslag av 150,000 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 10) föreslagit riksdagen *dels* till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,000,000 kronor, *dels ock* godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade grunderna för bidrag till kostnad för lösen av mark m. m. vid vägföretag.

I förevarande sammanhang har inom riksdagen väckts, bland annat, en motion, II: 130, vari hemställts, att till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar måtte för budgetåret 1931/1932 anvisas ett reservationsanslag av 5,800,000 kronor.

Vikten av att anslagen till vägväsendet under dess nuvarande omdaningstid ej tillmätas alltför knappt lär vara uppenbar och har jämväl av riksdagen vid upprepade tillfällen framhållits.

Vad nu ifrågavarande anslag till landsvägar och vanliga bygdevägar beträffar, har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat anslagsbehovet för nästkommande år till 5,800,000 kronor, vilket belopp av Eders Kungl. Maj:t ned-satts till 5,000,000 kronor eller samma summa, som beviljats för innevarande budgetår. För egen del har riksdagen ansett sig böra företaga en mindre höjning av anslaget, nämligen från 5,000,000 kronor till 5,250,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har gjort framställning om viss ytterligare utsträckning av rätten till statsbidrag jämväl för *marklösenskostnader*; denna framställning är, såsom framgår av statsrådsprotokollet, i huvudsak byggd på förslag av 1929 års vägsakkunniga.

Medan för närvarande såväl beträffande nya vägföretag som förbättring av redan befintliga vägar statsbidrag allenast må efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande utgå, då så av allmänna samfärdselhänsyn finnes särskilt önskligt och fråga är om mark, vars förvärvande skulle ställa sig i särskilt hög grad betungande, föreslås nu av departementschefen en allmän rätt till dylik marklösensbidrag vid vägförbättringar (vägomläggningar). På de skäl, som anförts av vägsakkunniga och departementschefen, godkänner riksdagen förslaget i denna del. Vad åter angår nya väganläggningar biträder riks-

dagen de sakkunnigas uppfattning, att nuvarande bestämmelser böra härutinnan bibehållas. Riksdagen kan alltså ej godkänna departementschefens förslag om borttagande av nuvarande begränsning att bidragsrätten i fråga om nya väganläggningar skall vara beroende av att statsbidraget är av allmänna samfärdselhänsyn särskilt önskligt.

Under återopande av vad riksdagen sålunda anförte och med förmälan tillika, att den av departementschefen berörda frågan om sättet för finansieringen av Sjölunda—Lomnavägen ej föranleder särskilt uttalande från riksdagens sida, får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 5,250,000 kronor, *dels ock* godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 3 januari 1931 förordade grunderna för bidrag till kostnad för lösen av mark m. m. vid vägföretag, dock att i fråga om nyanläggningar ingen annan ändring i nu gällande grunder vidtages än att bland ägoslag, som i förekommande fall må betinga bidrag till marklösen, uteslutes äng och upptages tomtmark.

11:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 11) föreslagit riksdagen att *dels till byggande av enkla bygdevägar* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,200,000 kronor;

dels ock medgiva, att statsbidrag till ifrågavarande vägbyggnader må utgå med högst tre fjärdedelar av den beräknade kostnaden, där ej på grund av särskilda skäl högre bidrag prövas böra beviljas.

I detta sammanhang hava inom riksdagen väckts två motioner nämligen *dels* en (II: 69) vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta att till byggande av enkla bygdevägar för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,300,000 kronor; *dels ock* en (II: 131) däri yrkats, att riksdagen måtte besluta att till byggande av enkla bygdevägar för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

Med beaktande av vad departementschefen i ärendet anförte, har riksdagen bifallit förslaget om höjning av statsbidrag för byggande av ifrågavarande vägar till normalt tre fjärdedelar av den beräknade kostnaden.

Med hänsyn till föreliggande stora anslagsbehov, vilket ytterligare ökas genom beslutet om statsbidragets ökning, har riksdagen ansett sig böra höja anslaget för nästkommande budgetår från det för innevarande år beviljade och nu av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet av 1,200,000 kronor till 1,350,000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels till byggande av enkla bygdevägar* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,350,000 kronor; *dels ock* medgivit, att statsbidrag till ifrågavarande vägbyggnader må utgå med högst tre fjärdedelar av den beräknade kostnaden, där ej på grund av särskilda skäl högre bidrag prövas böra beviljas.

12:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 12) föreslagit riksdagen att till byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorr-

lands samt vissa delar av Kopparbergs län för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 800,000 kronor.

I sammanhang med förevarande fråga har riksdagen till behandling förehått Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16) att riksdagen må förklara, att vägen Umfors—Tärna—Slussfors i Västerbottens län skall, räknat från och med år 1930, i underhållshänseende betraktas såsom ödebygdsväg.

I anledning av Eders Kungl. Maj:ts förstnämnda förslag hava inom riksdagen väckts tre särskilda motioner (I: 82 samt II: 10 och 67), vari hemställts, att riksdagen måtte till byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs län för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Vidare har i en inom riksdagen väckt motion (I: 83) hemställts, att riksdagen måtte förklara, att jämväl vägen Västansjö—Ängesdal i Västerbottens län skall, räknat från och med år 1930, i underhållshänseende betraktas såsom ödebygdsväg.

Riksdagen vill erinra om de behjärtansvärda samfärdseluppgifter, ifrågasvarande ödebygdsvägar avse att fylla. Dessa väganläggningars tillkomst är — såsom tidigare av riksdagen framhållits — av en utomordentlig betydelse för en ej sällan talrik och i stora byar bosatt jordbrukarbefolkning, som under nuvarande, all utveckling hämmande isolering har att draga sig fram under synnerligen svåra livsbetingelser.

Med hänsyn härtill har riksdagen ansett sig böra bestämma anslagsbeloppet till 900,000 kronor. Detta belopp innebär en ökning med 100,000 kronor i förhållande till vad som anvisats för innevarande budgetår och nu av Eders Kungl. Maj:t äskats för budgetåret 1931/1932, men understiger med 100,000 kronor den summa, om vars beviljande väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställt.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, att vägen Umfors—Tärna—Slussfors må i underhållsavseende betraktas som ödebygdsväg, föranleder ej erinran från riksdagens sida. Riksdagen vill, i anledning av förenämnda motion (I: 83) likaledes medgiva, att den avslutande vägen Västansjö—Ängesdal må — från tidpunkt, som Eders Kungl. Maj:t äger bestämma — i underhållsavseende betraktas som ödebygdsväg.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen *dels* till byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs län för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 900,000 kronor; *dels* förklarat, att vägen Umfors—Tärna—Slussfors i Västerbottens län skall, räknat från och med år 1930, i underhållshänseende betraktas såsom ödebygdsväg; *dels ock* förklarat, att jämväl vägen Västansjö—Ängesdal i Västerbottens län skall från den tidpunkt, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, i underhållshänseende betraktas såsom ödebygdsväg.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 13) föreslagit riksdagen att till byggande av enskilda utfartsvägar för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag hava inom riksdagen väckts vissa motioner, däribland

en (I: 28) i vilken hemställts, att riksdagen måtte besluta, att såsom villkor för bidrag från anslaget till byggande av enskilda utfartsvägar skall gälla, jämte i övrigt meddelade föreskrifter, att statsbidrag till företag ej må utgå med mindre annan än sakägare till företaget beviljat bidrag, uppgående till minst 15 procent av statsbidragets belopp; samt

en (II: 258) däri yrkats, att riksdagen måtte besluta att hos Eders Kungl. Maj:t anhålla dels om utredning angående lämpligheten att överflytta till länsstyrelserna utbetalningen av hela det statsbidrag, som utgår till förrättning för enskild utfartsväg, och dels om utarbetandet av en särskild för dessa förrättningar gällande taxa samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Utfartsvägarna äro av enskild vägs natur, och ett understödjande av desamma från statens sida har motiverats med de säregna och svåra samfärdselförhållanden, som råda inom vissa delar av landet. Avsikten med förevarande anslag är — såsom jämväl riksdagen tidigare framhållit — att uppmuntra eller överhuvud göra det möjligt för befolkningen i avlägset liggande byar eller gårdar att själv bryta väg fram till de allmänna trafiklederna.

Detta syfte måste alltså anses synnerligen behjärtansvärt, och riksdagen har därför ansett sig böra bestämma anslaget till det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, 500,000 kronor, vilket innebär en höjning av 50,000 kronor i förhållande till vad som senast beviljats.

Vidkommande därefter den av departementschefen ifrågasatta författningsändringen, innebär denna, att villkoret, att vederbörande landsting skall för ändamålet hava *sammanlagt* beviljat medel uppgående till minst 15 % av det belopp, som av anslaget blivit för vederbörande län anvisat, jämkas därhän, att vederbörande landsting skall till det *i varje särskilt fall* avsedda vägföretaget hava anvisat bidrag med minst 15 % av statsbidragets belopp. Ifrågasvarande jämkning skulle gälla ej blott de sydligare utan jämväl övriga län. För samtliga de sydliga länen skulle Eders Kungl. Maj:t vid fördelningen av förevarande anslag till sin disposition reservera visst belopp att successivt anvisas i samband med prövning av inkommande ansökningar avseende företag inom dessa län.

Mot vad sålunda föreslagits, har riksdagen icke haft anledning till erinran.

Gällande bestämmelser förutsätta för statsbidrags utgående, att landstinget för ändamålet beviljat medel uppgående till visst angivet belopp. I motionen I: 28 har uttalats, att statsbidrag borde utgå även för det fall att annan icke sakägare än landsting beviljat medel till vägföretaget med 15 % av statsbidragets belopp. Då det kan inträffa, att icke landsting men väl kommun eller annan korporation eller inrättning hyser sådant intresse för ett vägföretag, att vederbörande utan att vara sakägare anslår medel härtill, har riksdagen ansett den föreslagna ändringen i nu stadgade bidragsvillkor böra vidtagas.

I motionen II: 258 hava påpekats de invecklade bestämmelser, som för

närvarande gälla för bestridande av kostnaderna för planläggning och övriga förrättningar, som föregå beviljandet av anslag till ifrågakvarande utfartsvägar. Riksdagen delar den i motionen framkomna uppfattningen om behovet av tidsenligare och mera praktiska normer uti ifrågakvarande hänseende och har ansett framställning härom böra göras hos Eders Kungl. Maj:t.

Riksdagen får alltså *dels* anmäla, att riksdagen till *byggande av enskilda utfartsvägar* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor; *dels* förklara, att såsom villkor för bidrag från anslaget skall, jämte övriga föreskrifter, gälla, att statsbidrag till företag ej må utgå, med mindre landsting, kommun eller annan icke-sakägare till det i varje särskilt fall avsedda vägföretaget beviljat bidrag, uppgående till minst 15 procent av statsbidragets belopp; *dels ock* hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om fastställelse av ändrade föreskrifter för förrättningar för enskilda utfartsvägföretag, avsedda att utföras med bidrag från ifrågakvarande anslag.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 14) föreslagit riksdagen att till byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

Med uppmärksammande att den nya byggnadsplanen för byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan för sitt genomförande erfordrar ett årligt anslag av 500,000 kronor eller samma belopp, som anvisats för innevarande budgetår, har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts föreslagna förslag. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

15:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) har riksdagen till *anläggning av enkel bygdeväg från Areavaara över Huuki till Kieksisvaara i Norrbottens län* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 70,000 kronor.

16:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna (punkt 16), angående förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden (punkt 17), angående bidrag till vägunderhållet på landet m. m. (punkt 18), angående ytterligare bidrag till vägunderhållet på landet m. m. (punkt 19) samt angående understöd åt synnerligt betungade väghållningsdistrikt (punkt 20) kommer riksdagen att framdeles under riksdagen anmäla sina beslut.

17:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21) har riksdagen till *hamn- och farledsundersökningar* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 22) föreslagit riksdagen att till statens fiskehamnar för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 230,000 kronor.

I föreslagna sammanhang hava inom riksdagen väckts två likalydande motioner (I: 80 och II: 101), i vilka yrkats, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition rörande anslagen till kommunikationsdeparte-

mentet i fråga om statens fiskehamnar måtte besluta, att den av riksdagen senast år 1923 till anläggning beslutade hamnbyggnaden vid Byxelkrok, till vars utförande vederbörande kommun och landsting anslagit av riksdagen förutsatta penningbidrag, måtte enligt ingenjören Segerfors förslag bringas till utförande ävensom att detta, på sätt överdirektören Enblom förordat, måtte ske i två byggnadsstadier, att bekräfta att hamnen vid Byxelkrok skall utföras och underhållas genom statens försorg samt att riksdagen till statens fiskehamnar för budgetåret 1931/1932 måtte anvisa ett extra reservationsanslag av 305,000 kronor, varav 75,000 kronor till en fiskehamn vid Byxelkrok.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels beslutat, att den av riksdagen senast år 1923 till anläggning beslutade hamnbyggnaden vid Byxelkrok, till vars utförande vederbörande kommun och landsting anslagit av riksdagen förutsatta penningbidrag, skall enligt ingenjören S. L. Segerfors förslag bringas till utförande ävensom att detta, på sätt överdirektören Fr. Enblom förordat, skall ske i två byggnadsstadier, varjämte hamnen vid Byxelkrok skall utföras och underhållas genom statens försorg;

dels ock till *statens fiskehamnar* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 305,000 kronor, varav 75,000 kronor till en fiskehamn i Byxelkrok.

19:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 23) föreslagit riksdagen att till statsunderstödda fiskehamnar för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 325,000 kronor.

I likhet med departementschefen har riksdagen funnit en ökning av förevarande anslag motiverad och får, då riksdagen ej heller i övrigt haft någon erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, alltså anmäla, att riksdagen till *statsunderstödda fiskehamnar* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 325,000 kronor.

20:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24) har riksdagen till *handelshamnar och farleder* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 350,000 kronor.

21:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 25) föreslagit riksdagen att till underhåll av fiskehamnar för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft någon erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25), får anmäla, att riksdagen till *underhåll av fiskehamnar* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

22:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 26) föreslagit riksdagen att till uthamn för Haparanda och Tornedalen för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

I detta sammanhang hava inom riksdagen väckts två likalydande motioner (I: 81 och II: 126), i vilka yrkats, att riksdagen måtte till uthamn för Haparanda och Tornedalen för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

Genom att arbetet å ifrågavarande hamnanläggning utsträckes över en alltför lång tid förminskas, enligt vad som för riksdagens vederbörande utskott framhållits, möjligheterna att på ett fullt ekonomiskt sätt genomföra byggnadsplanen. På grund härav har riksdagen ansett sig böra höja anslagsbeloppet från äskade 200,000 kronor till 300,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och de i ämnet väckta motionerna I: 81 och II: 126, till *uthamn för Haparanda och Tornedalen* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 27) föreslagit riksdagen att till upprensning av farled förbi Långören till Torhamnsfjärden för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

Under uppmärksammande att 1930 års riksdag uttalat sig för en upprensning av Långörenleden i syfte att bereda nödhamnsmöjligheter å ifrågavarande av havsfiskare och andra sjöfarande livligt trafikerade del av den svenska Östersjökusten, har riksdagen ansett sig böra bifalla förevarande förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *upprensning av farled förbi Långören till Torhamnsfjärden* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

24:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28) har riksdagen till *vissa med upprensning av Ox djupet sammanhängande utgifter* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 10,000 kronor.

Vägtrafikväsendet.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 29) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie reservationsanslaget till bidrag till vissa kommunikationsändamål, nu 35,000 kronor, med 5,000 kronor till 40,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft någon erinran mot förevarande förslag, har höjt det ordinarie reservationsanslaget till *bidrag till vissa kommunikationsändamål*, nu 35,000 kronor, med 5,000 kronor till 40,000 kronor.

26:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30) har riksdagen minskat det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till skjutsentreprenader*, nu 50,000 kronor, med 10,000 kronor till 40,000 kronor.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 31) föreslagit riksdagen att till registrering av motorfordon för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor.

Riksdagen har icke haft anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31) och får alltså anmäla, att riksdagen till *registrering av motorfordon* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor.

28:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32) har riksdagen till *besiktning av motorfordon* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,050,000 kronor.

Byggnadsväsendet.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 43) föreslagit riksdagen att till byggnadsstyrelsens verksamhet för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 133,000 kronor.

Med hänsyn till vad departementschefen anfört, har riksdagen till *byggnadsstyrelsens verksamhet* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra förslagsanslag av 133,000 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 44) föreslagit riksdagen att till länsarkitekter för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 82,000 kronor.

Riksdagen har ej velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel för anställande av ytterligare en länsarkitekt. Härigenom skulle länsarkitektorganisationen bliva utsträckt att omfatta samtliga län.

Emot Eders Kungl. Maj:ts förslag, att rese- och traktamentskostnaderna för länsarkitekterna skola bestridas av förevarande anslag, har riksdagen ej funnit anledning till erinran, liksom ej heller emot beräkningen av anslagets belopp.

Med anledning av byggnadsstyrelsens uttalande om anställande av tjänstebiträden åt länsarkitekterna eller vidtagande av andra åtgärder för arbetets underlättande och ärendenas påskyndande anser sig riksdagen icke böra underlåta att som sin mening redan nu framhålla, att anställande av dylika tjänstebiträden icke bör för framtiden ifrågakomma i andra fall än då sådant finnes vara av omständigheterna oundgängligen påkallat. Därest någon länsarkitekts arbetsböroda skulle befinnas så stor, att därigenom vållas avsevärt men för ärendenas behöriga handläggning, lärer i stället andra utvägar till frågans lösande böra undersökas. I första hand synes man böra se till, huruvida icke en omläggning av distriktsindelningen lämpligen kan äga rum, i syfte att mera jämnt mellan de olika länsarkitekterna fördela arbetsmängden. Beslut härom torde emellertid ankomma på Eders Kungl. Maj:t.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till *länsarkitekter* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra förslagsanslag av 82,000 kronor.

31:o) I förslaget till riksstat för budgetåret 1930/1931 har Eders Kungl. Maj:t upptagit det ordinarie reservationsanslaget till byggnader och reparationer med oförändrat belopp, 525,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra medgiva, att för ifrågavarande ändamål beviljas, utöver det ordinarie reservationsanslaget till oförändrat belopp, det av Eders Kungl. Maj:t under punkt 45 till förstärkning av ifrågavarande anslag äskade extra anslaget å 850,000 kronor, får under nu förevarande punkt anmäla, att riksdagen i riksstaten upptagit det ordinarie reservationsanslaget till *byggnader och reparationer* med oförändrat belopp 525,000 kronor.

32:o) Under återopande av vad som anförts under nästföregående punkt,

får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av reservationsanslaget till byggnader och reparationer* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 850,000 kronor.

33:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) har riksdagen minskat det ordinarie förslagsanslaget till *lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm*, nu 100,000 kronor, med 40,000 kronor till 60,000 kronor.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 47) föreslagit riksdagen att till restaurering av slottskapellet och södra portiken å Stockholms slott för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 59,000 kronor.

Med hänsyn till den i ärendet förebragta utredningen vill riksdagen medgiva, att de nu ifrågasatta restaureringsarbetena å Stockholms slott komma till utförande. Emot uppdelningen på tre budgetår av det till 177,000 kronor beräknade anslagsbeloppet har riksdagen intet att erinra. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *restaurering av slottskapellet och södra portiken å Stockholms slott* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 59,000 kronor.

35:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48) har riksdagen till *nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 650,000 kronor.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 49) föreslagit riksdagen att till ämbetsbyggnad å tomterna nr 8 och 9 i kvarteret Grönlandet södra i Stockholm för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 713,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *ämbetsbyggnad å tomterna nr 8 och 9 i kvarteret Grönlandet södra i Stockholm* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 713,000 kronor.

37:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50) har riksdagen till *ersättning till Uppsala läns hushållningssällskap för överlåtelse till länsstyrelsen av vissa lokaler* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 51) föreslagit riksdagen att för om- och tillbyggnad av residensbyggnaden i Nyköping för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor.

Trots den kostnadsfördyring, som uppstår genom ifrågavarande av riksdagen redan beslutade byggnadsarbetens uppdelning på två olika entreprenader, har riksdagen ej velat motsätta sig förslaget att arbetena sålunda utföras i två skilda perioder. Det nu närmast erforderliga beloppet skulle härigenom kunna begränsas till 150,000 kronor, avseende kostnaden för tillbyggnad av den mindre (västra) flygeln jämte vissa omändringsarbeten, emot 375,000 kronor, om omedelbart i ett sammanhang även den större ombyggnaden av en östra flygel fullbordas.

Av nämnda kostnadsbelopp, 150,000 kronor, bör — i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag — 125,000 kronor vid innevarande riksdag anvisas.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *om- och tillbyggnad av resi-*

densbyggnaden i Nyköping för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 52) föreslagit riksdagen att till restaureringsarbeten å Gripsholms slott för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

Den i ärendet förebragta utredningen har givit vid handen, att de ifrågasatta restaureringsarbetena icke kunna utan verklig olägenhet ytterligare uppskjutas. På grund härav och då Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke givit riksdagen anledning till erinran har riksdagen till *restaureringsarbeten å Gripsholms slott* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

40:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 53) föreslagit riksdagen att till förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Östergötlands län för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

De brister, som vidlåda länsstyrelsens nuvarande lokaler, äro synnerligen påfallande. Överhuvud synes ett snart iståndsättande av slottsbyggnaden, enligt vad riksdagens vederbörande utskott vid avlagt besök på platsen iakttagit, framstå som en nödvändighet.

Med hänsyn härtill anser sig riksdagen böra godkänna förevarande, av byggnadsstyrelsen utarbetade förslag till ombyggnad av slottet. Enligt vad byggnadsstyrelsen framhållit, skulle ett dylikt iståndsättande låta sig genomföra med bevarande av vissa kulturhistoriska detaljer inom slottsbyggnaden.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Östergötlands län* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 54) föreslagit riksdagen att till inköp av tomt samt uppförande därå av nybyggnad för lantmäterikontoret i Kronobergs län för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 85,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *inköp av tomt samt uppförande därå av nybyggnad för lantmäterikontoret i Kronobergs län* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 85,000 kronor.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 57) föreslagit riksdagen att till konserveringsarbeten å Bohus fästningsruin för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

De i den ursprungliga, av intendenten A. Roland uppgjorda planen under första klassen upptagna arbetena, vartill medel anvisats under budgetåren 1926/1931, äro nu i huvudsak avslutade. Föreliggande förslag avser igångsättande av i planen under andra klassen rubricerade arbeten. Med hänsyn till Bohus fästningsruins betydelse som historiskt minnesmärke har riksdagen ej velat motsätta sig en fortsättning av iståndsättningsarbetena enligt den sålunda uppgjorda planen. Såsom departementschefen föreslagit och i likhet med vad tidigare varit fallet, bör emellertid hinder ej möta för byggnadsstyrelsen att i samråd med riksantikvarien vidtaga de avvikelser från

planen, som under arbetets gång kunna finnas erforderliga och som icke öka kostnaderna.

De nu ifrågasatta arbetena hava beräknats kosta 150,000 kronor att fördelas med 30,000 kronor på ett vart av fem budgetår. Häremot har riksdagen ej haft anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *konserveringsarbeten å Bohus fästningsruin* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

43:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 58) föreslagit riksdagen att till inköp av visst markområde vid länsresidenset i Härnösand m. m. för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 20,800 kronor.

Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran emot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till *inköp av visst markområde vid länsresidenset i Härnösand m. m.* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 20,800 kronor.

44:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 59) föreslagit riksdagen att till vissa smärre ombyggnadsarbeten för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 94,800 kronor.

De under förevarande punkt gjorda anslagsäskandena avse *dels* inredning av vindsvåningen i fastigheten nr 9 Storkyrkobrinken i Stockholm (Försvarsdepartementet) för en beräknad kostnad av 72,000 kronor m. m., *dels* anordnande av vaktmästarbostad i tekniska högskolans gamla byggnad för en beräknad kostnad av 10,500 kronor, *dels ock* anordnande av expeditivvaktbostad inom länsresidenset i Visby för en beräknad kostnad av 12,300 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts sålunda framställda förslag har riksdagen till *vissa smärre ombyggnadsarbeten* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 94,800 kronor.

Diverse.

45:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60) har riksdagen till *ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befordringsavgifterna för vissa resor* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra förslagsanslag av 15,000 kronor.

46:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 61) föreslagit riksdagen att som bidrag till utgivande av tidskriften »Brandskydd» för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 2,000 kronor.

Under uppmärksammande av vad departementschefen anför, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen som *bidrag till utgivande av tidskriften »Brandskydd»* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 2,000 kronor.

47:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 62) föreslagit riksdagen att som bidrag till utgivande av »Brandkårstidskrift» för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 2,000 kronor.

Under uppmärksammande av vad departementschefen anfört, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen som *bidrag till utgivande av »Brandkårstidskrift»* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 2,000 kronor.

48:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63) har riksdagen av det av 1929 års riksdag såsom *bidrag till upprättande av en regionplan för Stockholm med omgivning*ar beviljade beloppet av 57,000 kronor för budgetåret 1931/1932 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 19,000 kronor.

49:o) Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 64, får anmäla, att riksdagen såsom *bidrag till Övre finnbygdens belysningsförening u. p. a.* för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 92,500 kronor.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 65) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser, nu 3,910,000 kronor, med 590,000 kronor till 4,500,000 kronor.

Då generalpoststyrelsen och statskontoret numera i enlighet med gällande författning bestämt, att ersättning för postavgifter för tjänsteförsändelser skall från och med den 1 januari 1931 utgå med förhöjd procent av frankoteckensuppborlden, har riksdagen, som ej haft någon erinran emot departementschefens beräkning av ifrågasatt anslag, höjt det ordinarie förslagsanslaget till *postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser*, nu 3,910,000 kronor, med 590,000 kronor till 4,500,000 kronor.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 66) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 120,000 kronor, med 55,000 kronor till 65,000 kronor.

Den ifrågasatta utbrytningen av rese- och traktamentskostnaderna under sjätte huvudtiteln för vissa grupper befattningshavare synes riksdagen lämplig. På sätt i det föregående anmäls, har riksdagen också bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande bestridande av nämnda kostnader för den genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utförda maskininspektionen beträffande enskilda järnvägar, för byggnadsstyrelsens tjänstemän och för länsarkitekterna från respektive anslag till expenser i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, till byggnadsstyrelsens verksamhet och till länsarkitekter. Mot vad Eders Kungl. Maj:t under nu förevarande punkt föreslagit, har riksdagen ej funnit anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen minskat det ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar*, nu 120,000 kronor, med 55,000 kronor till 65,000 kronor.

52:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 67) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 30,000 kronor, med 45,000 kronor till 75,000 kronor.

Den av departementschefen förebragta utredningen synes riksdagen giva vid handen, att en höjning av ifrågasatt anslag är av behovet påkallad. Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ökningen, 45,000 kronor, förefaller visserligen avsevärd, men riksdagen har med hänsyn till de planerade be-

tydelsefulla utredningar, som skulle bestridas av anslaget, icke velat motsätta sig förslaget härutinnan.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie reservationsanslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga*, nu 30,000 kronor, med 45,000 kronor till 75,000 kronor.

53:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under sjätte huvudtiteln, har någon ändring icke föreslagits.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen beslutat, att samtliga de ordinarie anslag under sjätte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, skola i riksstaten för budgetåret 1931/1932 upptagas med oförändrade belopp; dock att i förslagsanslaget till tryckningskostnader må göras den jämkning, som må bliva erforderlig för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Stockholm den 13 mars 1931.

Med undersåtlig vördnad.
